

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Koczkás János ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Fekete László felszámolóbiztos által képviselt I.rendű, dr. Szolláth Bernadett ügyvéd által képviselt II. rendű, dr. Némethy Éva ügyvéd által képviselt III. rendű alperesek ellen vállalkozói díj, illetve tulajdonjog bejegyzése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. november 18-án kelt 9.G.41.570/2008/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A III. rendű alperes tulajdonában áll a kerület ... út 59-60., 63., 64., a ... utca 2-4. szám alatti ... hrsz.-ú ingatlan (továbbiakban: ingatlan). A II. rendű alperes 2008. április 30-án létrejött vállalkozási szerződés alapján megrendelte az I. rendű alperestől az A., B. és C. jelű épület teljes körű vasbetonszerkezet építési munkáinak elvégzését 306.735.880 forint átalányáron. A szerződésben meghatározott munkakezdési időpont 2008. május 6-a, a teljesítési határidő 2008.

június 23-a. Az I. rendű alperes az építési munkák teljesítéséhez alvállalkozót vehetett igénybe.

A felperes és az I. rendű alperes 2008. május 15-én kötött vállalkozási szerződést, amely szerint a felperes (alvállalkozóként) elvállalta az A., B. és C. jelű épület teljes körű szerkezetépítési munkái elvégzését 2008. május 15-i munkakezdési időponttal, 2008. június 30-i befejezési határidővel, részteljesítési határidő megjelölése mellett. A felperes az I. rendű alperes felé teljesítésigazolás alapján nyújthatta be a számláját.

Az I. és a II. rendű alperesek a közöttük létrejött vállalkozási szerződést az elvégzendő munkák terjedelme, a vállalkozói díj, a teljesítési határidő és a részhatáridők tekintetében 2008. június 2-án módosították.

Az I. és II. rendű alperesek közötti szerződéses megállapodás értelmében az I. rendű alperes csak a II. rendű alperes jóváhagyásától függően ruházhatta át harmadik személyre a két alperes közötti építési szerződésből származó vállalkozói díjkövetelését.

A 2008. június 5-én kelt, a felperes részéről aláírt engedményezési szerződés tartalma alapján az I. rendű alperes vállalta, hogy a felperesre, mint engedményesre átruházza a II. rendű alperessel szembeni vállalkozói díjkövetelését annak erejéig, ahogy esedékessé válik a fizetési kötelezettsége a felperessel kötött szerződés alapján.

A 2008. július 25-i engedményezési szerződés szerint a felperes és az I. rendű alperes megállapodtak abban, hogy az engedményezett követelés kötelezettjeként a II. rendű alperes a felperes felé 5.797.710 forint összegben köteles a díj megfizetésére.

Az I. és II. rendű alperesek 2008. szeptember 16-án kelt okiratban foglaltak szerint a közöttük fennállt szerződéses jogviszonyt - elszámolás mellett -lezárták; megszüntették.

A felperes az általa elvégzett, de ki nem fizetett munkák ellenértékének megfizetése, illetve tulajdonjoga megállapítása iránt 2008. október 27-én pert indított a Fővárosi Bíróság előtt, és a többször módosított keresetében az I., a II. és III. rendű alperesek egyetemleges kötelezését kérte 18.000.000 forint vállalkozói díj és járulékai megfizetésére, előadva, hogy az I. és a II. rendű alperesek kötelezett egyetemlegességét a felek közötti, 2008. június 5-én kelt engedményezési szerződés 1.3., illetve az 1.6. pontjában foglaltak alapozzák meg, mely utóbbi rendelkezés szerint az I. rendű alperes a II. rendű alperes (kötelezett) szolgáltatásáért a felperessel, az engedményessel szemben kezesként felel. Állította továbbá a felperes azt, hogy az I. és II. rendű alperesek közötti építési szerződés alapján szerezte meg engedményesként a perbeli követelést. Másodlagosan - amennyiben a felperest nem illetné meg az engedményesként való fellépés joga - az I. rendű alperest kérte kötelezni 18.000.000 forint vállalkozói díj és kamatai megfizetésére. A felperes a III. rendű alperesnek az I. és II. rendű alperesekkel történő egyetemleges marasztalását a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján, ha a gazdagodás visszatérítését alappal nem követelhetné, ez

esetben - az ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonjogára hivatkozással - kérte a III. rendű alperes tulajdonában álló ingatlanra 1/20-ad hányadban a tulajdonjoga bejegyzését.

Az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság felhívására nem terjesztett elő nyilatkozatot.

A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperessel kötött építési szerződés módosítása értelmében az engedélyezési szerződés létrejöttéhez a II. rendű alperes jóváhagyása szükséges, nem vitatva azt, hogy volt két olyan konkrét számla, amelyre kiterjedően hozzájárult az engedélyezéshez. A II. rendű alperes utalt továbbá arra, hogy az I. rendű alperessel kötött szerződéssel kapcsolatban a felek között jogvita alakult ki, amelyet 2008. szeptember 16-i megállapodással rendeztek, s a közöttük fennállt építési szerződés megszűnt.

A III. rendű alperes a vele szembeni kereset elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 18.000.000 forintot, és ennek 2008. szeptember 15-től a kifizetés napjáig járó, az évi költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatát, valamint 925.000 forint perköltséget. A felperes keresetét a II. és III. rendű alperesekkel szemben elutasította, és kötelezte a felperest, hogy a II. és III. rendű alpereseknek külön-külön fizessen meg 925.000 - 925.000 forint perköltséget, s kötelezte az I. rendű alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 900.000 forint eljárási illetéket. Határozata indokolása szerint a felperesnek az I. rendű alperessel szemben érvényesített jogát az I. rendű alperes mulasztását figyelembe véve bírálhatta el, miután az I. rendű alperes a Pp. 141. §-ának (6) bekezdésére hivatkozással történt figyelmeztetés ellenére sem nyilatkozott arra, hogy a felperes állítását a védekezés alapjául szolgáló tények, és bizonyítékok megjelölésével mennyiben vitatja, így a bíróság a mulasztó I. rendű alperest a felperes kereseti kérelmével egyezően marasztalta. Jogi álláspontja szerint az I. és II. rendű alperesek között létrejött építési szerződésből származóan a felperest a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással nem illeti meg engedménysként a díjkövetelés joga. A per irataihoz csatolt okiratok tartalma alapján a felperes a II. rendű alperessel szemben hatályosan a díjkövetelést nem szerezte meg 18.000.000 forint erejéig. A két alperes között 2008. szeptember 16-án létrejött szerződéses megállapodás tartalmából következően egyébként is az volt megállapítható, hogy a II. rendű alperessel szemben a díjkövetelés joga az I. rendű alperest feltételtől függő hatállyal csak az e megállapodással megnevezett részben illette meg, s azt sem lehetett megállapítani az - alperesek közötti megállapodás tartalmát figyelembe véve -, hogy a felperes hatályosan szerezhette volna meg a díjkövetelés jogát, de az sem volt tényként megállapítható, hogy az I. rendű alperes javára további 18.000.000 forint értékben megnyílt volna a II. rendű alperessel szemben a közöttük létrejött építési szerződés alapján a díjkövetelés joga. A felperes származékos jogosultként az alperesek közötti szerződés tartalmára hivatkozással díjfizetési

kötelezettség teljesítését eredményesen a II. rendű alperessel szemben nem követelheti. A III. rendű alperessel szembeni igény kapcsán kifejtette, hogy a felperes az I. rendű alperessel kötött építési szerződés alapján végezhetette építési munkáját úgy, hogy az I. rendű alperes az ellenszolgáltatás teljesítésével, a díj kifizetésével a vele szerződő fél felé tartozik. A felperes építési munkája az I. rendű alperessel kötött építési szerződés keretein túl nem hozott létre a III. rendű alperes és a felperes között jogviszonyt, a III. rendű alperes nem gazdagodhatott a felperes rovására (Ptk. 361. § (1) bekezdés). Az ingatlan tulajdonosa nem a felperestől szerezte meg a munka eredményét, a felperes a vele szerződő I. rendű alperes felé teljesített, a III. rendű alperessel szemben nem illeti meg az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés követelésének a joga (Ptk. 116. § (1) bekezdés), a felperes alvállalkozóként építési szolgáltatást teljesített, mely kötelmi jogi és nem dologi jogi ténynek minősül, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet a III. rendű alperessel szemben is elutasította. A felperes az I. rendű alperessel szemben másodlagosan előterjesztett kereseti kérelme folytán pernyertes lett, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére, és az illetékfeljegyzési joga folytán a le nem rótt illeték megtérítésére. Miután a felperes a II. és a III. rendű alperesekkel szemben pervesztes, ezért a felperes köteles (Pp. 78. § (1) bekezdés) a II. és III. rendű alperesek ügyvédi munkadíjként felmerült perköltségének a megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak megváltoztatásával a kereseti kérelmével egyezően az I. és II. rendű alperesek egyetemleges kötelezését a vállalkozói díj megfizetésére, a III. rendű alperes vonatkozásában a megítélt perköltség összegének 200.000 forintra való mérséklését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, azonban a jogkövetkezmények tekintetében téves megállapításra jutott. A felperes azzal érvelt, hogy az I. és II. rendű alperesek között létrejött szerződésben kikötött jóváhagyás hiánya a felperes és az I. rendű alperes közötti engedményezési szerződésre nincs kihatással, az ilyen korlátozás a harmadik személyekkel szemben hatálytalan, a követelés engedményezéséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozat kizárólag az I. és II. rendű alperes szerződéses kapcsolatában bír jelentőséggel, az a II. rendű alperes helytállási kötelezettségét nem érinti. Előadta továbbá, az engedményezési szerződés a felperes és az I. rendű alperes között érvényesen létrejött, ezt a tényt az alperesek a per során nem vitatták, a II. rendű alperes a részbeni teljesítéssel maga is elismerte az engedményezést. A II. rendű alperes nem csatolt olyan bizonyítékokat, amelyből megállapítható lett volna, hogy bizonyos követelések engedményezéséhez hozzájárult, míg más követelések engedményezéséhez viszont nem, és állította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között egyetlen engedményezési szerződés jött létre, így a különbségtétel életszerűtlen. A fellebbezéssel támadott perköltség vonatkozásában azt kifogásolta, hogy a III. rendű alperes javára megítélt 925.000 forint eltúlzott mértékű, ugyanis a III. rendű alperes mindösszesen egy rövid beadványt terjesztett elő, és az elsőfokú bíróság a második tárgyaláson ítéletet hozott.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult, a III. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelemére tett észrevételében a felperes a fellebbezésében foglaltaknak megfelelő határozat meghozatalát kérte.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezését a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelemmel támadott körben vizsgálva megállapította, hogy a fellebbezés - sem a II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító ítéleti rendelkezés, sem a III. rendű alperes javára megítélt perköltség vonatkozásában - nem megalapozott.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a per adatai alapján helyesen állapította meg a tényállást, és helytálló jogkövetkeztetésre jutott, amikor a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította.

A felperes a perben, s így a fellebbezésében lényegében azt állította, hogy a jogvita tárgyát képező 18.000.000 forint összegű vállalkozói díjkövetelést engedményezési szerződéssel megszerezte, és ezt a követelést a II. rendű alperessel, mint kötelezettel szemben érvényesítheti. Ezt az állítását a perben nem bizonyította.

A rendelkezésre álló írásbeli bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a II. rendű alperessel szemben hatályosan a díjkövetelést nem szerezte meg 18.000.000 forint erejéig, és ezt az álláspontját az előzőekben ismertetettek szerint indokolta, és a felperesnek a II. rendű alperessel szembeni keresetének elutasítását nem az alperesek közötti, a vállalkozói díj engedményezését kizáró szerződési kikötésre alapozta, téves ezért a felperesnek az ezzel kapcsolatos fellebbezési érvelése.

A felperesnek azt az állítását, hogy a perbeli 18.000.000 forint követelésnek engedményesként a jogosultja lett, a másodfokú bíróság sem osztotta.

A Ptk. 328. §-ának (1) bekezdése szerint a jogosult követelését szerződéssel másra átruházhatja.

A Polgári Törvénykönyv nem köti ugyan az engedményt alakszerűséghez, ezért a Ptk. 216. §-ának (1) bekezdése értelmében az erre irányuló szerződés akár szóban, akár írásban érvényesen létrejöhet, a felek megállapodásában azonban határozottan és pontosan meg kell jelölni azt a követelést, amelyre az engedményezés vonatkozik. Ebből következik, hogy a 18.000.000 forint engedményezésére hivatkozó felperest terhelte a perben bizonyítási kötelezettség (Pp. 164. § (1) bekezdés).

A felperes részéről állított engedményezéssel kapcsolatban két okirat áll rendelkezésre; egy 2008. június 5-én kelt engedményezési szerződés (engedményező I. rendű alperes, engedményes felperes), melyet az I. rendű alperes nem írt alá, valamint az I. rendű alperes mint engedményező és a felperes mint engedményes részéről aláírt, az engedményezett összeget és vonatkozó számlát egyértelműen meghatározó, 2008. július 25-én kelt engedményezési szerződés. Ezért a felperes által hivatkozott engedményezés (követelés-átruházás) megalapozottsága ezen okiratok, valamint az I. és II. rendű alperesek közötti 2008. szeptember 16-án kelt megállapodás alapján értékelhető.

A felperes részéről a perbeli engedmény alátámasztására csatolt két okirat tartalmából nem vonható le olyan következtetés, hogy a 18.000.000 forint vállalkozói díjkövetelést a II. rendű alperessel szemben a felperes engedményesként érvényesítheti (Ptk. 329. § (1) bekezdés, Ptk. 329. § (1) bekezdés), figyelemmel arra is, hogy a felperes által csatolt, 2008. június 5-én kelt és a 2008. július 25-én kelt okiratok közül az I. rendű alperes mint engedményező kizárólag a 2008. július 25-én kelt engedményezési szerződést írta alá. Az utóbbi, aláírt szerződés 2. pontja tartalmazza egyértelműen, hogy a felperes és az I. rendű alperes egy konkrét számla (5.797.717 forint összegű, ... számú számla) biztosítására kötött szerződést. Ez a követelés-átruházás a perben nem volt vitatott.

A fenti két okirattal nem bizonyított tehát, hogy a felperes engedményesként 18.000.000 forint vállalkozói díjkövetelés jogosultjává vált a II. rendű alperessel szemben.

Nem bizonyított továbbá a II. rendű alperes értesítése az állított engedményezésről.

A Ptk. 328. §-ának (3) bekezdése szerint az engedményezésről a kötelezettet értesíteni kell; a kötelezett az értesítésig jogosult az engedményezőnek teljesíteni. A (4) bekezdés előírja, ha a kötelezettet az engedményező értesíti, a kötelezett az értesítés után csak az új jogosultnak (engedményes) teljesíthet; az engedményestől származó értesítés esetén a kötelezett követelheti az engedményezés megtörténtének igazolását. Ennek hiányában csak a saját veszélyére teljesíthet annak, aki engedményesként fellépett.

A perbeli esetben semmilyen bizonyíték nincs arra nézve, hogy a törvényi követelményeknek megfelelően a 18.000.000 forint vállalkozói díj átruházása tekintetében a II. rendű alperes joghatályos értesítése megtörtént. Arra viszont van adat, hogy az I. és a II. rendű alperes 2008. szeptember 16-án a közöttük fennállt jogviszonyt ún. szerződést lezáró megállapodással megszüntették, egymással szemben elszámoltak, és ez az elszámolás a felperes jelen keresetindítását (2008. október 27.) megelőzően történt. A szerződést lezáró megállapodás tartalmából kitűnően ugyanakkor utalás sincs arra, hogy a kerület, ... út 60., 62-63. számú létesítmény az A; B; C. jelű épületek vasbetonszerkezet építési, falazási munkáival kapcsolatban a felperest a II. rendű alperessel szemben bármilyen követelés megilletné.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a felperesnek a II. rendű alperessel szemben előterjesztett 18.000.000 forint vállalkozói díj és kamatai megfizetésére irányuló kereseti kérelmét.

Nem megalapozott a III. rendű alperes perköltségének mérséklésére irányuló fellebbezési kérelem sem.

A III. rendű alperes pernyertes lett, így a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a költségei megfizetésére a felperes köteles. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (IM rendelet) 3. §-ának (1) bekezdése előírja, ha a fél és az ügyvéd között nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás, vagy ha a fél ezt kéri, a bíróság a képviselőlet ellátásával felmerült munkadíj összegét a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével állapítja meg. Az IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése meghatározza a polgári perben az első fokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pereszes felet terhelő összegét. Az elsőfokú bíróság az IM rendelet szabályainak alkalmazásával állapította meg a felperest mint pereszes felet terhelő ügyvédi munkadíj összegét, a Fővárosi Ítéltábla a pertárgy értékére, az ügy jellegére és a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel nem látott alapot az ügyvédi munkadíj összegének a mérséklésére az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a II. rendű fellebbezési költségének a megtérítésére, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított, és az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A III. rendű alperesnek a fellebbezési eljárásban megtérítést igénylő költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A felperes illetékkedvezményben részesült, ezért a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján az államnak külön felhívásra 900.000 forint jogorvoslati illetéket köteles megtéríteni.

Budapest, 2010. május 20.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró